

Inleiding

Afgelopen dagen kreeg ik vanuit heel veel griffies vragen over de staatsrechtelijke minimumvariant voor het tot stand brengen van een raadsbesluit (zo u wilt: statenbesluit).

Reden voor mij om bij hoge uitzondering een EXTRA Nieuwsbrief rond te sturen. Met aandachtspunten en tips voor een aan de omstandigheden aangepaste raadsvergadering.

Ik hoop met deze EXTRA Nieuwsbrief een bijdrage te kunnen leveren aan het ophelderen van in griffiersland levende vragen en onduidelijkheden.

Minimum eisen – digitale hulpmiddelen geoorloofd?

Ik trap een open deur in als ik zeg dat de aanwezigheid in gemeentehuizen en raadzaalen deze periode tot een minimum moet worden beperkt.

De vraag die dit opwerpt is deze: welke minimumeisen zijn er om te komen tot een volwaardig raadsbesluit?

Met als onderliggende vragen: kan de raad schriftelijk vergaderen, of via Skype/Facetime?

Raadsbesluit vergt raadsvergadering

Welnu: in de kern is de missie van een gemeenteraad het nemen van besluiten. Al het andere (het voeren van het debat, het stellen van informerende vragen) is daarvan afgeleid en daaraan ondergeschikt.

Elk raadsbesluit moet tot stand komen in een fysieke raadsvergadering. Deze moet zijn uitgeschreven door de burgemeester (artikel 19 lid 1 Gemeentewet).

Zonder fysieke raadsvergadering kunnen dus geen raadsbesluiten tot stand komen.

Het vergaderquorum moet in de zaal aanwezig zijn om de vergadering te kunnen openen. Daarvan moet blijken uit in de presentielijst geplaatste handtekeningen.

Vergaderquorum – tweede vergadering

Dat vergaderquorum bestaat uit minstens de helft van het aantal zitting hebbende raadsleden.

Voorbeeld: bij een gemeenteraad van 25 leden is het vergaderquorum 13.

Het is onbestaanbaar dat uitsluitend fractievoorzitters “namens hun fractie” een raadsbesluit tot stand brengen. De leden van de raad stemmen immers zonder last (artikel 27 Gemeentewet), en elk raadslid brengt zijn eigen stem uit (artikel 32 lid 2 Gemeentewet).

Als dat minimumaantal niet wordt gehaald, kan de vergadering niet worden geopend. En dan móet de burgemeester de zogeheten “tweede vergadering” schriftelijk bijeenroepen.

Die tweede vergadering gaat altijd door, ongeacht het aantal aanwezige raadsleden. Dit is te lezen in artikel 20 lid 2 en 3 Gemeentewet.

Dus ja, één raadslid is al voldoende om de tweede vergadering te kunnen openen.

Stemquorum

Vervolgens is de vraag: wanneer is sprake van een geldig raadsbesluit? Ook daarvan geldt: minstens de helft van het aantal zitting hebbende (en in de raadzaal aanwezige) raadsleden moet aan de stemming hebben deelgenomen.

In ons voorbeeld van 25 raadsleden moeten dus minstens 13 aan de stemming of besluitvorming hebben meegedaan. Dit alles in een Gemeentewettelijk correct uitgeschreven raadsvergadering.

Voor de “tweede vergadering” geldt geen stemquorum. Dat ene raadslid kan dus een volwaardig raadsbesluit tot stand brengen. Inclusief door hem ingebrachte amendementen en moties, welke naar verwachting zonder stemming zullen worden aangenomen.

Zie voor deze fase artikel 29 Gemeentewet.

Mogelijkheden en opties buiten de raadzaal en het gemeentehuis

Alles voorafgaand aan het nemen van een besluit gebruikelijke activiteiten (beeld- en

oordeelsvorming) kunnen ook buiten een raadsvergadering plaatsvinden. Via de mail, via een groepschat of ander modern communicatiemiddel.

Voor het debat is geen fysieke aanwezigheid in een raadzaal vereist.

De hele fase van beeldvorming en oordeelsvorming kan in principe buiten elke vorm van fysieke vergadering plaatsvinden. Natuurlijk bepaalt het Reglement van Orde daar iets anders over, echter in dit geval kun je zeggen dat nood wet (lees: RvO) breekt.

Dat RvO is immers door de raad zelf vastgesteld.

Besluitvormende raad van 5 minuten?!

Een raadsvergadering kan in deze periode dus worden beperkt tot uitsluitend het tot stand brengen van raadsbesluiten. Zonder enige vorm van debat of andere vorm van gesproken woord.

Zoende kan een raadsvergadering binnen enkele minuten voorbij zijn. En zijn gezondheidsrisico's daarmee tot een minimum beperkt.

Als binnen de raad echter de behoefte bestaat om toch iets van een debat te houden, kan worden besloten tot een vergadering zonder publiek (artikel 23 lid 2 en 3 Gemeentewet). Het publiek hoeft niet helemaal te worden weggehouden: via een livestream kan het debat en de besluitvorming op veilige afstand worden gevolgd.

Tot slot

Naar ik begreep komt het ministerie van BZK nog met tips en aanbevelingen. Het bovenstaande wil hierop een aanvulling en/of verduidelijking zijn.

Ik wens u allen veel wijsheid toe, en voor eventuele nadere vragen weet de lezer mij te vinden.